

Welkom in Bilbao en San Sebastián

AANKOMST IN BILBAO
EN SAN SEBASTIÁN

3

WAT U NIET MAG MISSEN

4

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

6

BILBAO EN SAN SEBASTIÁN
IN 3 DAGEN

8

De voetgangersbrug Zubizuri, Baskisch voor 'Witte Brug', werd ontworpen door Santiago Calatrava.

© PechotoCalapre/iStock

AANKOMST IN BILBAO EN SAN SEBASTIÁN

Met het vliegtuig

☎ 'Met het vliegtuig', blz. 12.

VANAF BILBAO-LOIU

48180 Loiu - ☎ 913 211 000 - www.aena.es. 12 km ten noorden van de stad.

Pendelbus – De Bizkaibus 3247 heeft 4 haltes in de stad en rijdt tot de Plaza Moyúa - € 1,45 - 6.15-24.00 u, om de 15 tot 30 min. afhankelijk van de dag en het seizoen - reistijd 15 min. - www.bizkaia.es

Taxi – Ca. € 25 naar het centrum - reistijd 20-30 min.

VANAF SAN SEBASTIÁN/ HONDARRIBIA

Gabarrari, 22 - 20280 San Sebastián - ☎ 902 404 704 - www.aena.es. 22 km ten noorden van de stad.

Pendelbus – Bus E21 rijdt naar het centrum - € 2,45 - 6.00-20.15 u, 1 bus per uur - reistijd 30 min. - ekialdebus.eus

Taxi – € 30 naar het centrum - reistijd 25 min.

VANAF BIARRITZ-PAYS BASQUE

7 espl. de l'Europe, 64600 Anglet - ☎ 05 59 43 83 83 - biarritz.aero port.fr. 47 km ten noorden van San Sebastián.

Pendelbus – Verschillende bussen zorgen voor de verbinding tussen Biarritz en San Sebastián in ca. 1 uur (€ 10). Inlichtingen: Conda - www.conda.es; Pesa - www.pesa.es

Met de trein

☎ 'Met de trein', blz. 12.

STATIONS VAN BILBAO

Estación Bilbao-Abando, Hurtado de Amézaga 1; eindhalte voor de Renfe-treinen uit Spanje.

Estación Bilbao-Atxuri, Atxuri, 6-8; voor de treinen van Eusko Tren komende uit San Sebastián.

Beide stations liggen in het centrum.

STATIONS VAN SAN SEBASTIÁN

Estación del Norte, Pº de Francia; voor de Renfe-treinen uit het buitenland.

Estación de Amara-Donostia, Pl. Easo; voor de treinen van Eusko Tren uit Bilbao, en van Topo, uit Hendaye.

Beide stations liggen bij het centrum.

Met de bus

BUSSTATION VAN BILBAO

Termibus - Gurtubay, 1 - www.termibus.es. Ondergronds, in de buurt van het stadion San Mamés. Verbonden met de metro, de tram en de voorstadstreinen C1 en C2.

BUSSTATION VAN SAN SEBASTIÁN

Estación Donostia Geltokia - Pº Federico García Lorca, 1 - www.estaciondonostia.com. Bussen 28, 37, 26 en nachtbus B4 zorgen voor een snelle verbinding naar het centrum.

☎ 'Reizen van Bilbao naar San Sebastián', blz. 13.

WAT U NIET MAG MISSEN

Onze favoriete 'mooiste plekjes'

1

BILBAO

Guggenheimmuseum★★★

Vouwkaart E-F3 - blz. 30

2

SAN SEBASTIÁN

Bahía de La Concha★★★

Vouwkaart D-E4-5 - blz. 54

3

BILBAO

Museo de Bellas Artes★★

Vouwkaart E3-4 - blz. 40

4

SAN SEBASTIÁN

Museo San Telmo★★

Vouwkaart E-F2-3 - blz. 56

5

SAN SEBASTIÁN

La Parte Vieja★★

Vouwkaart E-F2-3 - 📍 blz. 56

6

SAN SEBASTIÁN

Parque Cultural de Aiete★★

Vouwkaart D-E7-8 - 📍 blz. 70

7

BILBAO

Mercado de la Ribera★

Vouwkaart G6 - 📍 blz. 34

8

BILBAO

Casco Viejo★

Vouwkaart G5-6 - 📍 blz. 32

9

BILBAO

Museo Marítimo / Itsasmuseum

Bilbao★ - Vouwkaart D3 - 📍 blz. 41

10

SAN SEBASTIÁN

De haven en het Aquarium★

Vouwkaart D-E3 - 📍 blz. 62

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

Bilbao

♥ **Loop door de gangen van de Mercado de la Ribera**, de grootste overdekte markt voor levensmiddelen in Europa. Geniet van de kwaliteit van de producten: bergen aardbeien en champignons, piramides asperges, vis met glinsterende schubben, heerlijke hammen... En eindig met een lunch ter plekke. 📍 blz. 34.

♥ **Bezichtig het prachtige Guggenheimmuseum**, niet alleen voor wat er binnen te zien is, maar ook voor het gebouw zelf. Groet onderweg ook de mascotte *Puppy*, de hond gemaakt van bloemen, een werk van kunstenaar Jeff Koons. 📍 blz. 30.

♥ **Doorkruis de voetgangerstraatjes van de Casco Viejo**, de oude wijk van de stad, op zoek naar tijdloze winkeltjes en *pintxosbars*, waar het altijd gezellig druk is. 📍 blz. 32.

♥ **Ontdek Baskische kunstenaars**, die vaak wat miskend zijn in het buitenland, maar waarvan het werk de zalen van het Museo de Bellas Artes vullen: portretten van Zuloaga, taferelen uit het dagelijkse leven van Losada, dorps scènes van Arrue en gedurfde creaties van hedendaagse kunstenaars. 📍 blz. 40.

♥ **Neem de metro of de bus naar het strand**. Op een dertigtal minuten van het centrum liggen de stranden van

Getxo (Las Arenas, Ereaga, Arrigunaga, Gorrondatze-Aizkorri en Barinatxe-La Salvaje, het 'ongerepte') en Muskiz. 📍 blz. 48.

♥ **Neem de Funicular de Artxanda** naar de meest populaire top van Bilbao en geniet van het uitzicht op de Nervión, het Guggenheimmuseum en de stad. 📍 blz. 46.

♥ **Bewonder de stad vanuit een ander hoek**: vanaf het water met een boot, of waarom niet, met een kajak, en geniet zo van een onverwacht perspectief. Ontdek welke veranderingen de stad heeft ondergaan vanaf de jaren 1980. Of neem de fiets en volg een thematische rondleiding door de stad. 📍 blz. 18.

♥ **Ontdek de genialiteit van de Puente Colgante de Bizkaia in Getxo**: die opmerkelijke metalen constructie, een erfenis van de industriële revolutie, is opgenomen in de Werelderfgoedlijst van de Unesco. Het is 's werelds oudste zweefbrug. 📍 blz. 50.

San Sebastián

♥ **Neem deel aan de 'potear'**, met andere woorden trek van bar naar bar en geniet op elke plaats van een *pintxo* en een glas: u zult versteld staan van het aanbod, van de meest klassieke (*pan con tomate* of tortilla) tot de verfijndste (sommige *pintxos* zijn echte culinaire meesterwerkjes). Vanaf

In de straatjes van de oude stad van San Sebastián

20.00 u, vooral op donderdag in Gros, Antiguo en Onderrata, wordt de straat één groot caféterras! (G blz. 78).

♥ **Zie de majestueuze baai van La Concha opdoemen** nadat u om de Monte Urgull bent heen gelopen via de Paseo Nuevo. De golven rollen af en aan, de wind fluit om de oren en het beeld van Jorge Orteiza, *Construcción Vacía*, vormt de perfecte toegangspoort tot de haven. (G blz. 54).

♥ **Twijfel welk strand u moet kiezen om de middag door te brengen:** bent u sportief aangelegd, ga dan naar Zurriola (G blz. 66), dat vooral geliefd is bij surfers en jongeren; met kinderen kiest u beter voor Ondarreta (G blz. 68),

tenminste, wanneer de zee rustig is, want ook hier kunnen de golven onstuimig zijn; verliefde stelletjes geven dan weer de voorkeur aan het strand van La Concha en zijn zonsopgang (G blz. 54); en dan is er nog het strand van het eilandje Santa Clara, dat u al zwemmend kunt bereiken! (G blz. 55).

♥ **Ontdek de Baskische folklore en geschiedenis in het Museo San Telmo**, waar de collecties prachtig tentoongesteld zijn: schijfvormige stèles, gebruiksvoorwerpen, maar ook decoratieve beelden, foto's en hedendaagse kunst, als voorbeeld van de rijkdom van de Baskische cultuur. (G blz. 56).

PRAKTISCHE INFO

Auto

Om in Spanje te rijden hebt u een geldig nationaal of internationaal rijbewijs nodig. De bestuurder moet een schriftelijke toestemming van de eigenaar van het voertuig bij zich hebben, als die niet zelf in het voertuig aanwezig is. Denk eraan dat u in geval van pech **twee veiligheidsdriehoeken** en een **lichtgevend hesje** moet hebben.

IN BILBAO

Parkeren in de stad is een hele uitdaging: overal geldt een beperkte parkeertijd, de zones hanteren verschillende parkeertarieven en de politie is heel oplettend... Laat uw auto achter op een parkeerterrein voor lang parkeren.

IN SAN SEBASTIÁN

Vermijd om met de auto het centrum in te rijden. Parkeer in een van de ondergrondse parkeergarages: Boulevard, La Concha, Zurriola (onder het Kursaal) enzovoort. Motorfietsen mogen niet op het voetpad parkeren; er zijn speciale parkeerplaatsen voorzien.

Bezichtigingen/Excursies

IN BILBAO

Toeristenbus – www.busturisticobilbao.com - vertrek voor het Guggenheimmuseum of het Teatro Arriaga, verschillende routes mogelijk - vanaf € 20.

Bilbao City view - bilbaocityview.es - hop on/hop off, vertrek voor het Guggenheimmuseum - 10.30-19.30 u,

juni-sept. om het halfuur, okt.-mei om het uur - € 16 (24 u geldig).

Boot – Aanlegsteiger ter hoogte van de Puente del Ayuntamiento, kant El Ensanche - ☎ 644 442 055 - www.bilboats.com - € 14/20 (kind. tot 10 jaar € 10/14). Bilboats organiseert een rondvaart van 1 uur op de Nervión en van 2 uur naar naar zee. Frequentie en vertrektijden variëren afhankelijk van het seizoen.

Vervoer/Excursies – Verschillende maatschappijen, waaronder **Pesa** (www.pesa.net) en **Alsa** (www.alsa.es), verbinden de verschillende steden in de regio: San Sebastián, Vitoria enzovoort.

IN SAN SEBASTIÁN

Toeristentreintje City Tour – ☎ 933 176 454 - sansebastian.city-tour.com - 40 min. - vertrek aan de Paseo de Salamanca - vertrektijden afhankelijk van het seizoen - € 5 (5-12 jaar € 3, tot 5 jaar gratis).

Toeristenbus City Tour – ☎ 933 176 454 - sansebastian.city-tour.com - hop on/hop off-bus met audiogids (o.a. Engels, Frans), vertrek vlak bij het Aquarium - vertrektijden afhankelijk van het seizoen - € 12 (5-12 jaar € 6, tot 5 jaar gratis).

Vervoer/Excursies – Verschillende maatschappijen, waaronder **Pesa** (www.pesa.net) en **Alsa** (www.alsa.es), verbinden om het uur de steden in de regio (San Sebastián-Bilbao, 1 uur 10 min.; Vitoria via Zarautz, 1 uur 15 min.).

Consulaten

IN BILBAO

Ereconsulaat van België – C. Paulino Mendivil, 8 (1º) - 48930 Las Arenas - ☎ 944 644 840 - spain.diplomatie.belgium.be

Honorair consulaat van Nederland – Alameda de Mazarredo, 9-1º, 48001 Bilbao - ☎ 913 53 75 00

IN SAN SEBASTIÁN

Er is geen diplomatieke vertegenwoordiging gevestigd in San Sebastián. Richt u tot de instanties in Bilbao (📍 hiervoor).

Elektriciteit

Het voltage in Spanje is hetzelfde als in Nederland en België: 220 V.

Feestdagen

📅 'Evenementenkalender', blz. 24.

1 januari – Nieuwjaar.

6 januari – Driekoningen.

20 januari – Feestdag van de H. Sebastiaan (lokale feestdag).

April (datum varieert) – Witte Donderdag, Goede Vrijdag en paasmaandag.

1 mei – Dag van de Arbeid.

25 juli – Feestdag van de H. Jacobus.

31 juli – Feestdag van de H. Ignatius van Loyola.

15 augustus – Maria-Hemelvaart.

12 oktober – Spaanse nationale feestdag.

1 november – Allerheiligen.

6 december – Dag van de Grondwet.

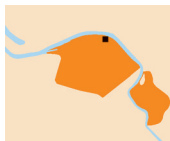
8 december – Onbevleete ontvangenis.

25 december – Kerstmis.

GUGGENHEIM- MUSEUM ★★★

Het immense Museo Guggenheim, het museum voor hedendaagse kunst van Bilbao, opende de deuren in 1997 en wist in twintig jaar tijd de aanblik van de stad en haar reputatie volledig te veranderen. Het indrukwekkende, futuristische gebouw dat vanuit sommige hoeken lijkt op een schip dat de ría opvaart, is op zich al een bezoek waard. Liefhebbers van kunst en architectuur zullen niet teleurgesteld zijn. Want rond het Guggenheim ontwikkelt zich het Bilbao van morgen, vooral in de wijk Abandoibarra (G blz. 43).

- ▶ **Bereikbaarheid:** Dit museum staat op de linkeroever van de Nervión. De tram stopt in de buurt, maar door de korte afstanden kunt u het museum ook gemakkelijker te voet bereiken vanuit de verschillende wijken.
- ▶ **Praktische info:** Abandoibarra Etorbidea, 2 - ☎ 944 359 080 - ♿ - www.guggenheim-bilbao.eus - Goede Week en half juni-half sept.: dag. 10.00-20.00 u; de rest van het jaar di.-zo. 10.00-19.00 u - gratis rondleiding di.-vr. om 17.00 u, za.-zo. om 12.30 u en 13.00 u (30 min.); di.-vr. om 12.30 u, za.-zo. om 17.00 u (60 min.); speciale rondleidingen (niet gratis): inlichtingen op de website - workshops, conferenties, samenkomsten en concerten - € 18 (online € 16, tot 12 jaar gratis), audiogids inbegrepen - de prijzen van het museum kunnen variëren al naargelang het programma - Artean Pass: combinatiekaartje met het Museum voor Schone Kunsten € 18. Twee restaurants (G 'De beste adressen/Uit eten', blz. 84).

Detailkaart van de wijk blz. 36-37. Uitneembare vouwkaart E-F3.

- ▶ **Aanrader:** In de oriëntatiezaal **Zero Espazioa**, achter de kassa's, vinden interactieve activiteiten plaats die u op het bezoek voorbereiden.

Het plantenkunstwerk *Puppy* van **Jeff Koons**, voor het museum, groeide uit tot de mascotte van de stad. Daarnaast staan er nog andere werken rond het gebouw, waaronder aan de kant van de rivier het werk *Maman* (1999), een indrukwekkende spin van Louise Bourgeois, en *Fire Fountain* (1961) van Yves Klein. Dit museum maakt deel uit van de museumgroep onder leiding van stichting Solomon R. Guggenheim, waartoe ook het New Yorkse

Guggenheimmuseum (in het bekende gebouw van Frank Lloyd Wright) en de collectie Peggy Guggenheim in Venetië behoren.

Gebouw

De in 1929 geboren Canadese architect **Frank O. Gehry** (Pritzkerprijs voor architectuur 1989, keizerlijke prijs van Japan 1992 en Dorothy en Lillian Gishprijs 1994) ontwierp voor het

Het Guggenheimmuseum is ontworpen door Frank O. Gehry.

industriegebied langs de Nervión een kolossaal beeldhouwwerk van titanium, gele kalksteen en glas. Hij gaf de omgeving een nieuw aanzien en slaagde erin het gebouw te integreren in het landschap door bassins, het estuarium, de glazen muur en de Puente de La Salve met elkaar te vervlechten. Het imposante silhouet met gebogen lijnen straalt een buitengewone dynamiek uit, die verrast en verleidt. De titaanschubben waarmee het museum is bekleed schitteren in het zonlicht. Het interieur met zijn vele gebogen lijnen is niet minder fascinerend.

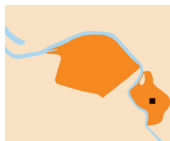
Het museum telt **twintig zalen** die over drie verdiepingen zijn verdeeld rond het monumentale centrale atrium van meer dan 50 m hoog. De grootste zaal is 130 m lang en loopt onder de brug door tot aan de toren.

Collectie van de stichting Solomon R. Guggenheim

Deze in de jaren 1930 begonnen collectie is geheel gewijd aan **kunst van de 20ste eeuw**. Het is een van de kostbaarste verzamelingen ter wereld en bestaat uit bekende werken uit alle stromingen, van de grote meesters van de klassieke avant-garde, het abstract expressionisme, de popart, de conceptuele kunst en het minimalisme tot vertegenwoordigers van de meest recente stromingen. Natuurlijk omvat ze ook werken van Spaanse kunstenaars. De gehele collectie van de stichting rouleert tussen de Guggenheimmusea, die ook grote tijdelijke tentoonstellingen organiseren. De eigen collectie van het museum van Bilbao omvat werk van Eduardo Chillida, Yves Klein, Antoni Tàpies, Andy Warhol, Richard Serra, d'Anselm Kiefer en Anish Kapoor.

CASCO VIEJO★

Met zijn smalle kronkelstraatjes, pleintjes en winkeltjes die uit een andere eeuw lijken te stammen, bezit de oude stad van Bilbao de nodige charme. Neem de tijd om hier rond te kuieren en stop onderweg af en toe bij een bar of een gezellig terras. 's Avonds is deze wijk gewoonlijk behoorlijk druk.

► **Bereikbaarheid:** De oude stad ligt op de rechteroever van de Nervión, ga er via de brug van El Arenal naartoe als u van El Ensanche komt.

Detaillkaart van de wijk blz. 36-37. Uitneembare vouwkaart G5-6.

► **Aanraders:** De winkels zijn bijna allemaal gesloten tussen 13.00 u en 16.00 u. De wijk is dan heel rustig en bijzonder charmant. Bent u op een zondagochtend in de oude stad, trek dan naar de boeken- en vogelmarkt op de Plaza Nueva.

📍 'De beste adressen', blz. 76, 82, 88, 91, 97 en 100.

El Arenal

32

Dit grote plein waarop nu toeristen en inwoners flaneren, dankt zijn naam aan de zandvlakte (*arenal*) die hier lag en die zich uitstreckte tot de Plaza Miguel Unamuno. In de mooie muziektent in het midden speelt elke zondag de gemeentelijke muziekkapel.

TEATRO ARRIAGA

www.teatroarriaga.eus - rondleiding (ca. 50 min.) in het Spaans en het Engels, za.-zo. 11.00-13.00 u - € 5, tot 18 jaar gratis - gevarieerd programma: dans, klassieke en hedendaagse muziek. Dit theater werd genoemd naar de componist Juan Crisóstomo de Arriaga (1806-1826). Het werd in 1890 gebouwd door Joaquín Rucoba in een strakke, neobarokke stijl (📍 'De beste adressen/Uitgaan', blz. 97).

IGLESIA DE SAN NICOLÁS DE BARI

Dag. 9.30-13.00 u en 17.00-20.30 u. Barokke kerk (1756) gewijd aan de

beschermheilige van de zeevaarders en herkenbaar aan de achthoekige koepel met daarvoor twee klokkentorens.

De beelden op het hoofdaltaar (18de eeuw) van de H. Nicolaas, geflankeerd door de H. Laurentius en de H. Vincentius, zijn werken van Juan Pascual de Mena.

BANCO DE BILBAO

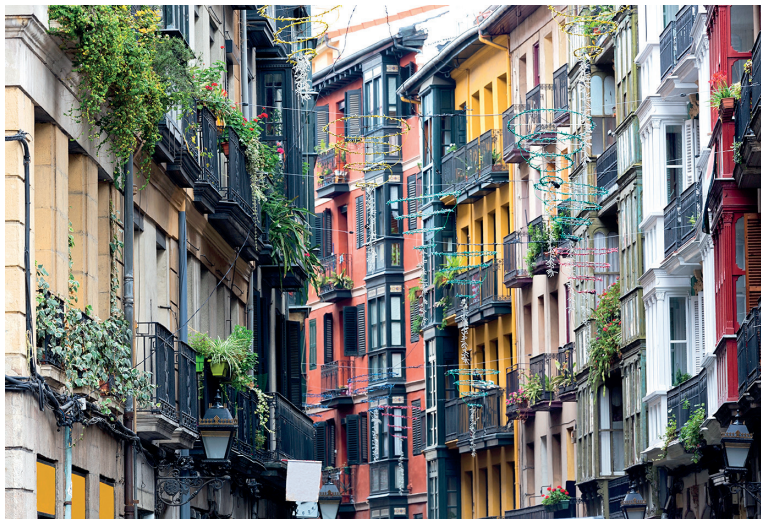
Dit fraaie gebouw (1868) tegenover de kerk is ontworpen door de Fransman Lavalle. Nu dient het als conferentieruimte en expositiecentrum.

Plaza Miguel Unamuno ★

Op een Korinthische zuil midden op het plein staat de buste van schrijver Unamuno (1864-1936), wiens geboortehuis in de Erronda Kalea/ Calle Ronda staat.

MUSEO VASCO/EUSKAL MUSEO★

Pl. Miguel Unamuno, 4 - ☎ 944 155 423 - www.euskalmuseoa.eus - ♿ - tijdelijk gesloten voor renovatie.

De Casco Viejo van Bilbao

Het Baskisch Museum is gevestigd in het oude Colegio de San Andrés. Het bezit een uitgebreide collectie voorwerpen rond de traditionele bezigheden in Baskenland: vissen, linnen weven, kunstnijverheid en smederij. Kijk eens naar het opmerkelijke polychrome houten **processiekruis** (16de eeuw) in de vitrine die is gewijd aan het geloof van zeelieden. Het is afkomstig van het Isla de Ízaro in de Ría de Guernica en was eigendom van een gemeenschap van franciscanen die in de 17de eeuw uiteenviel. Midden in de klassieke kloostergang staat de mysterieuze *Idole* van Mikeldi. Op de bovenste verdieping staat een maquette van Biskaje. U kunt er ook archiefkasten van 1761 bewonderen.

Achter het museum staat de Iglesia de los Santos Juanes (17de eeuw).

MUSEO DE PASOS DE SEMANA SANTA

Iturribide, 3 - ☎ 944 150 433 - www.museodepasosbilbao.com - di.-vr. 11.00-13.00 u en 17.00-19.30 u, za. 11.00-14.00 u en 17.00-20.00 u, zo. 11.00-14.00 u - *gesl. een week voor en na Pasen - € 2 (tot 10 jaar gratis).*

Vlak bij de Plaza Miguel Unamuno staat een oud huis waar in een serene omgeving *Los Pasos* te zien zijn, scènes uit het passieverhaal die in de paasprocessie in de Goede Week worden meegedragen. Hier zijn ook de versierselen van de broederschappen uitgesteld. De dapperen gaan nu via de trap, de

UIT ETEN

📍 *Onderstaande adressen vindt u terug op de uitneembare vouwkaart aan de binnenzijde van het omslag; zoek het overeenkomstige nummer (bv. 1).*
De aanwijzingen in het rood verwijzen eveneens naar deze kaart. De meeste adressen staan ook aangeduid op de detailkaart van de verschillende wijken.

BILBAO

Detaillkaart van de wijk blz. 36-37

In Bilbao zijn alle wereldkeukens vertegenwoordigd en u vindt er allerlei soorten restaurants, van heel eenvoudige eettentent tot chique, gastronomische restaurants. Zoals gebruikelijk in deze streek geven chefs de voorkeur aan streekproducten die ze bereiden volgens de slowfoodprincipes.

Casco viejo

MINDER DAN € 30

1 **Las Fritas – G5** - Gurutze, 6/ La Cruz, 6 - ☎ 697 898 692 - dag. geopend. Fastfoodrestaurant, maar volgens liefhebbers eet u hier de lekkerste frieten van de stad. Op het menu staan dan ook alleen frieten, geserveerd met verschillende bijgerechten.

2 **Mercado de la Ribera – G6** - 📍 'Bilbao bezichtigen', blz. 34 en 'De beste adressen/Winkelen', blz. 92 - di.-zo. Op de eerste verdieping van de grootste markt van de stad kunt u bij verschillende stalletjes *pintxos* en andere specialiteiten eten. Eet ze binnen of ga naar buiten en geniet van het uitzicht op de *ría*.

TUSSEN € 30 EN € 50

3 **Victor – G5** - Pl. Nueva, 2 - ☎ 944 151 678 - www.restaurantevictor.com - ma.-za. - gerechten € 20-24. Klein, gezellig familierestaurant dat al sinds 1940 in de oude stad is gevestigd. Het staat bekend om de traditionele gerechten in ruime porties. Ze worden geserveerd op de eerste verdieping. Op de begane grond is een *pintxosbar*. Ruime keuze aan *rija*.

El Ensanche

MINDER DAN € 30

6 **Garibolo – F5** - Fernández del Campo, 7 - ☎ 944 223 255 - www.garibolo.com - dag. 13.00-16.00 u, vr.-za. ook 20.00-22.30 u - menu's € 16,50-24,50. Een absolute aanrader voor vegetariërs en veganisten, maar de gezonde, lichte gerechten spreken zonder twijfel iedereen aan.

7 **Yandiola – E5** - Pl. Arriquibar, 4 - ☎ 944 133 636 - www.yandiola.com - ma.-vr. 13.00-15.00 u en 20.30-22.30 u, za.-zo. 13.30-15.30 u en 20.30-22.30 u - lunchmenu € 13,50, gerechten ca. € 10. In dit restaurant in het Azkuna Zentroa (📍 'Bilbao bezichtigen', blz. 44) bereidt men in een open keuken gerechten uit de hele wereld, overgoten met een Baskisch sausje. Bij mooi weer kunt u ook buiten plaatsnemen op het kleine terras.

TUSSEN € 30 EN € 50

4 **Kimtxu – F4** - Hena, 17 - ☎ 946 527 892 - kimtxu.com - di.-za.

© G. A. zumendil/lage fotostock

Maak kennis met de Baskische nouvelle cuisine in de moderne eetzaal van restaurant Atea.

10.30-13.30 u, wo.-za. ook 19.30-21.00 u - gerechten € 15-24,50, menu € 27,50-53,50. Heel populair Aziatisch-Baskisch restaurant (reserveren aanbevolen). De chef bereidt er oosterse gerechten met Baskische seizoensproducten van uitstekende kwaliteit. Geniet in een verzorgd interieur van zijn eenvoudige, maar lekkere, originele en evenwichtige creaties. Een goed adres!

5 Atea – F4 - Pasealekua
Uribitarte, 4 - ☎ 944 005 869 - di.-za. 13.30-16.00 u - menu's € 16/39 - gerechten € 28-35. Vanuit dit moderne restaurant kijkt u uit op de *ría de Bilbao* (overdekt terras). Op het menu staat Baskische nouvelle cuisine die varieert met de seizoenen: *chipirones* (pijlinktvis) met gekonfijte uien, eendenconfit met sherryzijn enzovoort.

8 La Viña del Ensanche – F4 - Diputazio, 10 - ☎ 944 155 615 -

www.lavinadelensanche.com - di.-vr. 10.00-22.30 u, za. 13.00-22.30 u - menu's € 30/50. Deze zaak is een gevestigde waarde sinds 1927 en bestaat uit twee uitstekende restaurants (in het eerste kunt u bovendien heerlijke *pintxos* eten) die van elkaar worden gescheiden door een delicatessenzaak.

9 Bascook – G4 - Barroeta Aldamar, 8 - ☎ 944 009 977 - www.bascook.com - dag. 11.00-18.00 u, vr.-za. ook 20.30-24.00 u - gerechten € 18,50-26, menu's € 35/55/75. Dit restaurant in een voormalige zoutopslagplaats is smaakvol gerestaureerd. In deze slowfoodtempel spelen streekproducten de hoofdrol. De chef serveert ook vegetarische gerechten en u mag verschillende wijnen proeven voor u een keuze maakt.

BASKISCHE FOLKLORE

Baskenland is een streek vol tradities die erin is geslaagd een bijzonder rijke folklore te bewaren. Volksmuziek en volksdansen worden in de hele regio beoefend en de traditionele feesten trekken nog altijd veel bezoekers die zich niet alleen willen amuseren, maar ook bevestiging zoeken dat ze deel uitmaken van een unieke cultuur.

Feesten

Het leven in Baskenland is onlosmakelijk verbonden met feesten. Het hele jaar door worden patroonheiligen vereerd, vooral in de zomer. Elke stad, elk dorp en elke wijk heeft zijn eigen manier van feesten. Sommige feesten worden nog altijd geopend door volksfiguren. Zo wordt in **Bilbao** de **Semana Grande (Aste Nagusia)** geopend door **Marijaia**, een reuzin met opgeheven armen. In die week viert de hele stad de Baskische cultuur met concerten, sportwedstrijden en vuurwerk. Er worden ook veel thematische feesten gevierd, zoals het carnaval aan het

eind van de winter, kermissen... Op 20 januari, op de feestdag van de **H. Sebastiaan**, viert men in San Sebastián de **Tamborrada**: 24 uur lang trekken fanfares die zijn verkleed als soldaten van het Napoleontische leger of als koks, door de straten van de stad op het ritme van hun trommels om de Onafhankelijkheidsoorlog te herdenken (**G kader onderaan**).

De **Semana Grande (Aste Nagusia)** wordt gevierd rond 15 augustus. In San Sebastián gaat dat samen met sportwedstrijden (stierenrennen, zwemwedstrijd van Getaria naar Donostia, wedstrijden beachvolleybal...), concerten en een groot vuurwerk.

Het hele jaar door worden religieuze feesten gevierd. Na een uitbundig carnaval volgt een ingetogen **Goede Week**, met indrukwekkende plechtigheden. Liefhebbers van stierengevechten mogen de **Corridas generales in Bilbao (in augustus)** niet missen, het is een hoogtepunt onder de stierengevechten in heel Spanje. Bij de **recortadores** gaat

106

DE TAMBORRADA

Houd er rekening mee dat u wellicht geen oog dichtdoet als u in de nacht van 19 op 20 januari in San Sebastián verblijft, want dan viert men de Tamborrada! Die nacht, om klokslag 24.00 u, komt een honderdtal verklede groepen met trommels samen op de Plaza de la Constitución. Ze beginnen er aan een optocht door de stad die duurt tot... middernacht (24 uur later!). De lokale inwoners doen massaal mee. Kortom, een lawaaierig evenement, wellicht een overblijfsel van het carnaval.

DE BERTSU

De bertsu is een geïmproviseerd lied op rijm in het Baskisch, dat moet voldoen aan strenge regels. Het was lange tijd vooral op het platteland populair, maar nu wijden zich veel beloftevolle jongeren aan deze stijl. Er worden regelmatig wedstrijden gehouden, maar de belangrijkste wordt om de vier jaar gehouden. In alle streken worden de beste beoefenaars gekozen en die mogen deelnemen aan de finale in San Sebastián. Het is een typisch Baskisch cultureel fenomeen waar toeristen weinig aan hebben als ze de taal niet spreken.

het er een beetje ludieker aan toe. Deze vorm van stierengevechten is typisch voor Noord-Spanje.

Een bruisende cultuur

DANS EN MUZIEK

Het repertoire traditionele dansen is bijzonder uitgebreid. Elke vallei, elk dorp heeft zijn eigen dans. Een bijzondere vermelding verdienen de **ingurutxo**, een dans die wordt begeleid door castagnetten, en de **zortziko** uit de Baskische provincie Guipúzcoa, die is voorbehouden aan jongens. Het muzikale erfgoed wordt onder andere door **zangverenigingen en fanfares** in stand gehouden en ontwikkeld door de volksliedjes aan te passen voor hun vereniging. Bij elke viering, de zondagsmis, de feestdag van de patroonheilige, familiale aangelegenheden... hoort gezang. Zelfs tijdens het kaatsspel wordt bij elk doelpunt gezongen. Tot de bekende Baskische tenoren horen Luis Mariano en André Dassary.

ROEIWEDSTRIJDEN

De roeiwedstrijden (*traineras* in het Spaans) herdenken vaak gebeurtenissen uit de geschiedenis. De boten

die nu tijdens de wedstrijden worden gebruikt, werden vroeger ingezet om op walvissen te jagen of voor de sleepvaart van grote schepen die de kust naderden. De boten zijn niet langer van hout gemaakt, maar van kevlar en carbon, en de teams (dertien roeiers) houden legendarische wedstrijden. De bekendste roeiwedstrijd is de Kontxako Bandera en wordt gehouden in de prachtige baai van San Sebastián.

VOETBAL

Voetbalclub **Athletic Bilbao** is in 1898 opgericht door Engelse arbeiders die op de scheepswerven werkten en studenten van de lokale burgerij die in het Verenigd Koninkrijk hadden gestudeerd. De club gaat er nu prat op alleen Baskische spelers op te stellen. De wedstrijden tegen voetbalclub **Real Sociedad** uit San Sebastián zijn legendarisch.

BASKISCHE PLATTELANDSSPORTEN

Er zijn veel typisch Baskische sporten, zoals *cestapunta*, een balsport die wordt gespeeld met een mandje aan de hand. Daarnaast zijn er de plattelandsporten, zoals houthakken... die nog altijd nadrukkelijk aanwezig zijn.

Vertaling	Anja De Lombaert
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	changeder/iStock
Foto's achterplat	Van boven naar onder: PocholoCalapre/iStock - traumschoen/iStock - J. Arranz/age fotostock
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert Bilbao & Saint-Sébastien Week-end
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Philippe Orain
Uitgevers	Lucie Fontaine, Aude Gandiol (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Ur Apalategi, Marie-Claude Berger, Lucie Dejouhanet, Iker Elosegui, Alexandra Forterre, Serge Guillot, Claude Labat, Pakea, Sarah Parot, Pierre Plantier, Alejandro Prieto de Vega, Jean-Emmanuel Sceau, Catherine Zerdoun
Cartografie	Theodor Cefraga, Géraldine Deplante, Daniel Duguay, Andreea Karina Gruia, Thierry Lemasson, Iulia Daniela Nedelcu, Costina-Ionela Tarcea Stadskaarten: © MICHELIN en © 2006-2016 TomTom. All rights reserved. This material is proprietary and the subject of copyright protection, database right protection and other intellectual property rights owned by TomTom or its suppliers. The use of this material is subject to the terms of a license agreement. Any unauthorized copying or disclosure of this material will lead to criminal and civil liabilities.
Met dank aan	Véronique Aissani, Sophie Roques, Itziar Herrán

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tiel, 2024

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienwaardigheden, internetadressen...) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	Michelin Reisgids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tiel degroenerreisgids@lannoo.be	Michelin Reisgids Uitgeverij Terra Lannoo bv Postbus 23202 1100 DS Amsterdam Zuid-Oost info@terralannoo.nl
---------------------	--	--

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2024/45/188 - NUR 512 - ISBN 978-94-014-9836-4